

Ons pedagogisch handelen kinderdagverblijf De Regenboog

Op de website van KION zie je onder *Zo werken wij* hoe we in ons beleid vorm hebben gegeven aan de pedagogische doelen en onze pedagogische uitgangspunten.

In dit document staat hoe we de pedagogische uitgangspunten bij onze locatie praktisch uitwerken. Als we eventueel iets extra's doen of anders werken dan in het algemene beleid beschreven staat, dan vind je dat hier ook in terug.

Samen met de praktische informatie geeft dit document de informatie die specifiek is voor deze locatie.

Juli 2019

We bieden VVE

Om ervoor te zorgen dat we spelenderwijs de ontwikkeling van je kind zo goed mogelijk stimuleren, bieden we op onze locatie Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE). Hiervoor maken we gebruik van het VVE-programma Uk & Puk waarin verschillende ontwikkelingsgebieden aan bod komen. Telkens staat een ander thema dat de kinderen aanspreekt centraal. Ieder thema wordt uitgewerkt in uitdagende, speelse activiteiten waarin aan verschillende ontwikkelingsdoelen wordt gewerkt. De doelen liggen op het gebied van spraak- en taalontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling, motorische en zintuigelijke ontwikkeling en rekenprikkels om de ontluikende rekenvaardigheid te stimuleren.

We stimuleren de spraak-taalontwikkeling door te verwoorden wat de kinderen doen en ervaren en door kinderen te stimuleren om zelf woorden te gebruiken. De vragen die we kinderen stellen sluiten aan bij het niveau van het kind. Kinderen die nog niet goed kunnen praten, stellen we eenvoudige vragen zoals "Waar is Puk? Wijs eens aan?", de meer taalvaardige peuters krijgen moeilijkere vragen zoals "Wat ga je doen?", "Zijn deze hetzelfde?", "Wat gebeurde er?" Kinderen krijgen de tijd om te reageren. Ook het samen zingen van liedjes en voorlezen horen bij ons rijke taalaanbod.

Bij iedere activiteit worden in principe doelwoorden aangeboden. We passen ons hierbij aan het niveau van het kind aan. Baby's en kinderen die nog weinig Nederlands spreken, leren eerst de woorden die naar voorwerpen, personen of handelingen verwijzen die belangrijk voor hen zijn. Hoe ouder het kind, hoe meer de doelwoorden verwijzen naar de buitenwereld en hoe abstracter ze kunnen zijn.

We bieden de woorden aan in een betekenisvolle context: woorden krijgen voor een kind pas betekenis door de concrete voorwerpen die worden gebruikt en de activiteit die wordt gedaan. Een echte appel levert een kind veel meer informatie op dan een foto van een appel. Tijdens een thema worden doelwoorden vaak herhaald en geoefend.

De sociaal-emotionele ontwikkeling betreft het leren omgaan met jezelf en met anderen. Op het kinderdagverblijf of peutergroep ligt de basis hiervoor in de relatie tussen het kind en pedagogisch medewerker. Als een kind ervaart dat hij kan rekenen op haar steun en zich veilig voelt, durft hij zichzelf en anderen te leren kennen. Daarnaast begeleiden we kinderen in het omgaan met anderen. We geven het goede voorbeeld en helpen kinderen om rekening te houden met elkaar. Zie ook de uitgangspunten 'We bieden emotionele veiligheid, betrokkenheid en warmte' en 'We bevorderen positieve contacten tussen kinderen'.

De sensomotorische ontwikkeling gaat over de ontwikkeling van de zintuigen en de motoriek. Door te doen en tegelijk waar te nemen, leert de kind de wereld om zich heen kennen. We bieden activiteiten aan die een beroep doen op het zien, horen, tasten, proeven en ruiken. Ook grof-motorisch spel is onderdeel van ons dagelijkse aanbod. Zo gaan we iedere dag naar buiten. Hiernaast heeft ieder thema een beweegactiviteit, gericht op het strekken van de spieren en het oefenen van de hoofd- en rompbalans (baby's) en op het oefenen van de grote motoriek en lichaamsbalans (dreumesen en peuters). Ook de fijne motoriek (de arm-hand functie zoals reiken, grijpen, loslaten en manipuleren) komt in ons aanbod volop aan de orde.

We besteden ook aandacht aan rekenprikkels. Het gaat er hierbij om dat kinderen ervaringen opdoen die de basis leggen voor de latere rekenontwikkeling, zoals meten (passen de schoenen? Past het dikke boek in de kleine tas?) en het benoemen van

eigenschappen zoals groot en klein, zwaar en licht, vol en leeg. Ook ruimtelijke oriëntatie hoort tot rekenprikkels. Ruimtelijke oriëntatie begint bij het lichaamsbesef van het kind. Dit komt bijvoorbeeld aan bod tijdens de verzorging van de kinderen of bij het aan- en uitdoen van de jas. Daarnaast verkennen we met de kinderen de groepsruimte. We praten met de kinderen over waar de spullen staan (in de kast of op de kast) of waar ze terecht komen (in of naast de prullenbak). Ten derde maken de kinderen bij ons kennis met tellen.

Bij de activiteiten die bij het VVE-programma horen, speelt de interactie tussen pedagogisch medewerker en kind en tussen de kinderen onderling een grote rol. Kinderen en pedagogisch medewerker hebben beide een actieve inbreng bij de activiteiten. Door prikkelende vragen te stellen in een uitdagende omgeving en hierbij steeds in te spelen op de inbreng van de kinderen en aan te sluiten bij hun niveau en interesse, brengen we de kinderen steeds een stapje verder in hun ontwikkeling. Kinderen kunnen ook elkaar prikkelen in hun ontwikkeling. Daarom geven we kinderen ook tijdens de activiteiten de ruimte om op elkaar te reageren en met elkaar samen te spelen.

De meeste activiteiten doen we met kleine groepjes kinderen, zodat we de activiteit kunnen aanpassen aan het ontwikkelingsniveau van de kinderen en kunnen inspelen op hun reacties. Bovendien hebben kinderen in een kleine groep meer gelegenheid om zich te uiten en meer onderling contact. Om ervoor te zorgen dat alle kinderen mee kunnen doen, doen we een activiteit herhaaldelijk, met telkens een ander groepje kinderen. Een activiteit duurt zo lang als de kinderen het leuk vinden om te doen.

De doelen waaraan gewerkt wordt bij een activiteit hangen ook af van de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van een kind. Bij de jongere kinderen ligt de nadruk op het doen en ervaren, bij de oudere kinderen en kinderen die al meer taal begrijpen en kunnen praten, worden de activiteiten al wat taliger aangeboden.

Ook buiten de activiteiten om wordt er gewerkt met het thema en de doelen die daarbij horen. De groepsruimte is overzichtelijk ingericht in hoeken, waardoor kinderen ongestoord alleen of in kleine groepjes kunnen spelen. Bij de inrichting gebruiken we aantrekkelijke materialen die bij het thema horen. Hierdoor komen kinderen tijdens hun spel op een vanzelfsprekende manier met het thema in aanraking. Pedagogisch medewerkers begeleiden het spel van de kinderen en bieden bewust bepaalde materialen aan, waardoor ze ook tijdens vrij spel gericht aan de doelen werken.

Om de ontwikkeling te stimuleren, creëren en grijpen we kansen. Bij kansen creëren bieden we doelbewust een activiteit aan. Bij kansen grijpen, maken we van een gewone, dagelijkse situaties een leersituatie. Hoe jonger een kind, hoe meer het leren in het hier-en-nu plaatsvindt. Het woord 'regen' krijgt pas betekenis als het buiten regent en als het kind de regen kan zien, voelen en horen. Om inhoud en betekenis te geven aan de activiteiten en te werken aan de ontwikkelingsdoelen die bij ieder thema zijn opgesteld, benutten we zoveel mogelijk de dagelijkse situaties. Hoe jonger het kind of hoe lager het ontwikkelingsniveau van een kind, hoe dichter de pedagogisch medewerker bij de concrete situatie blijft. Thematisch werken met baby's, dreumesen of kinderen met een laag ontwikkelingsniveau betekent vooral inspelen op situaties dicht bij het thema, kansen grijpen dus. Hoe verder de kinderen in hun ontwikkeling zijn, hoe meer we de activiteit kunnen uitbreiden naar talig spel, waarbij fantasie en voorstellingsvermogen een grotere rol gaan spelen. Dan kunnen we met behulp van taal en spel een situatie creëren die kinderen herkennen en die voor hen betekenis heeft.

Voorbeelden

- Voorbeelden van thema's: Oef, wat warm!, Hatsjoe!, Welkom puk!, ik en mijn familie.
- Voorbeeld van een activiteit met verschillende ontwikkelingsdoelen: Het thema Welkom puk! bevat een activiteit waarbij de kinderen met de gehele groep in een kring of aan tafel gaat zitten. In deze activiteit staat de introductie van Puk centraal. Tijdens deze activiteit stimuleren we de **taalontwikkeling** d.m.v. namen benoemen, 'dit is Puk en wat is jouw naam? Ik heet Anita, Hallo Daan, wat fijn dat je er bent vandaag!'
Op **sociaal emotioneel** gebied leert het kind te vertellen over zichzelf en leert hiermee om te gaan als de aandacht op het kind gericht is.
Op **motorisch gebied** leren kinderen Puk aan te raken, te voelen en te ontdekken wat er in zijn tasje zit. Ze maken zelf het tasje open en leren dit ook weer in te pakken.
- Voorbeeld differentiëren tussen leeftijden en niveaus: In het thema Oef, wat warm! Experimenteren kinderen met voorwerpen in het water. De baby's voelen en plonzen met hun handen in het water. De dreumesen gooien voorwerpen in het water en leren de begrippen licht en zwaar. De peuters of meer taalvaardige leren de begrippen licht en zwaar toe te passen.
- Onze groepsruimte(s) hebben we ingericht met de volgende hoeken: huishoek, autohoek, bouwtafel, themahoek, voorleeshoek, terugtrekplek en babytuin. In onze gang kunnen de kinderen met een zand en duplotafel spelen en is er een algemene themahoek en een voorleesruimte voor alle groepen. Tevens is er een speelruimte aanwezig in het pand waar de kinderen kunnen glijden, rennen, klimmen en waar wekelijks yoga wordt gegeven door een instructrice van buitenaf.
- Puk wordt bij de dagelijkse activiteiten betrokken. Je kunt hierbij denken aan het opstarten van de dag, het fruitmoment, verschoonmomenten en voorlezen. Ook is Puk bij thema activiteiten aanwezig.
- Voorbeeld aanpassen van de inrichting aan het thema: Bij het thema Hatsjoe! (over ziek zijn, voor elkaar zorgen, naar de dokter gaan en weer gezond worden) mogen kinderen spelen met dokterspulletjes zoals pleisters, verband, lege pillendoosjes, een wit schort etc. Door bij het thema Knuffels (over zachte materialen en het slaapritueel) veel zachte dingen in de groepsruimte te leggen, leren de kinderen de betekenis van het woord 'zacht' te begrijpen door aan de materialen te voelen, ermee te spelen en ze te benoemen.
- Voorbeeld kansen grijpen: De concrete situatie (bijvoorbeeld het regent buiten) is het vertrekpunt waaraan de pedagogisch medewerker een speelse activiteit toevoegt als het kind daaraan toe is (bijvoorbeeld het nadoen van het geluid van de vallende geluidsdruppels).

We bieden emotionele veiligheid, betrokkenheid en warmte

We creëren een open, warme sfeer waarin kinderen zich op hun gemak voelen. We zijn geïnteresseerd in wat je kind bezig houdt en kunnen genieten van de mijlpalen die we bij je kind zien. We gaan uit van positieve aandacht, waardering en stimulans. Op z'n tijd hoort daar natuurlijk ook hulp, bescherming en steun bij.

Voorbeelden

- Bij het afscheid nemen kiezen we er voor dat een pedagogisch medewerker met het kind gaat zwaaien. Zo kunnen kinderen bewust afscheid nemen en worden daarin individueel begeleid.
- Als een kind iets speciaals heeft meegemaakt, bijvoorbeeld een ziekenhuisbezoek, mag het in een kring daarover vertellen. Andere kinderen haken hier vaak op in door hun eigen beleving daarbij te vertellen.
- Een kind van drie jaar was in het weekend thuis begonnen met zindelijk worden en dat lukte aardig. Ze is trots en op het kinderdagverblijf wil ze dit ook proberen maar dit lukt nog niet zo goed. We praten erover en voor die dag krijgt ze weer een luier aan. De volgende keer gaan we het opnieuw proberen.
- We benoemen emoties die we bij kinderen zien en praten daarover. Als kinderen verdrietig zijn, benoemen we wat we zien en proberen we kinderen te troosten. Ook als kinderen blij zijn benoemen we wat we zien en geven we kinderen de mogelijkheid te vertellen waarom ze vrolijk zijn.
- Om kinderen goed te kunnen volgen in hun ontwikkeling werken wij met KIJK!. Dit is een observatiesysteem dat de groei van kinderen op de diverse ontwikkelingsgebieden in beeld brengt.
- We werken regelmatig in kleine groepjes zodat kinderen gemakkelijker zichzelf durven te laten zien.

Kijken en luisteren naar kinderen staan centraal

Of het nu om een baby gaat die huult of een bso kind dat zich lijkt te vervelen; alleen met goed 'kijken en luisteren' leren we onze kinderen écht kennen. Met extra aandacht van ons, moeilijker spel materiaal of een speciale activiteit, kunnen we dan inspelen op die specifieke behoefte. We volgen het welbevinden en de ontwikkeling van alle kinderen. Bij de buitenschoolse opvang hebben kinderen hierin natuurlijk ook (en soms zelfs letterlijk) een eigen stem.

Voorbeelden

- Op de mat ligt de duplo uitgespreid en één van de pedagogisch medewerkers gaat samen met de kinderen spelen. Ze observeert welke kinderen samen spelen en welke kinderen liever alleen spelen. Ze gaat in op kinderen die een praatje willen maken met haar.
- Het is een pedagogisch medewerker opgevallen dat een kind heel goed kan puzzelen en alle puzzels al goed kan leggen. Zij kiest een extra moeilijke puzzel zodat dit kind een nieuwe uitdaging krijgt.
- Baby's die nieuw op ons kinderdagverblijf komen, vinden het vaak spannend om in hun bedje op de slaapkamer te slapen. We bieden deze kinderen dan ook de mogelijkheid om in een (bedje op de groep te slapen.
- Om de ontwikkeling en het welbevinden van kinderen te volgen, gebruiken we het kindvolgsysteem KIJK. We houden natuurlijk iedere keer dat een kind komt in de gaten hoe het met het kind gaat: hoe hij zich voelt en welke ontwikkelingsstappen het zet. Om ervoor te zorgen dat we dit goed in het oog blijven houden, maken we hierover regelmatig korte aantekeningen. Eén of twee keer per jaar leggen we de ontwikkeling van ieder kind vast in een kindvolgsysteem en bespreken dit met ouders. De resultaten uit het kindvolgsysteem worden ook besproken tijdens een kindbespreking. We overleggen met elkaar hoe we ons aanbod zo goed mogelijk kunnen laten aansluiten bij het welbevinden, het ontwikkelingsniveau en belangstelling van een kind zodat we het kind zo goed mogelijk ondersteunen en stimuleren in zijn ontwikkeling. Voor VVE kinderen maken we een individueel handlingsplan en/of groepsplan.

We hebben respect voor autonomie van kinderen

Al op jonge leeftijd is je kind een eigen persoon met behoeften en eigenschappen die bij jouw kind passen. Bij een jong kind dat heel erg van bewegen houdt, verwachten we niet dat het een half uur stil aan tafel zit. Deze eigenheid van kinderen maakt ons vak écht interessant. Daarnaast kunnen kinderen al heel jong veel zelf. Wij nemen hier in de groep bewust veel tijd voor. Je eigen brood smeren, zelf een oplossing bedenken voor een probleem, kiezen aan welke activiteit je meedoet. Liever zelf met een boek op de bank als de rest buiten is? Het kan allemaal.

Voorbeelden

- Als kinderen net leren op de wc te plassen, dan mogen ze alleen gaan. We zeggen: toe maar, je bent al groot en kan dit al. Als ze dit echt nog niet willen is het ook goed, dan helpen we een handje. Meestal zie je de kinderen glunderen als we zeggen dat ze al groot zijn en dit goed kunnen.
- Wanneer iets niet lukt en kinderen komen zelf niet tot een oplossing, vragen we een ander kind om het voor te doen. Zo leren kinderen van elkaar.
- We hebben foto's geplakt met de inhoud van het speelgoed op de houten bakken. Zo kunnen kinderen zien wat er in zit en zelf kiezen en pakken waar ze mee willen spelen.
- Wij zijn bijv. met een bepaald thema bezig, maar we merken dat de kinderen met hele andere dingen bezig zijn. Op dat moment verlaten we voor even het thema en proberen we met activiteiten aan te sluiten bij de belevingswereld van de kinderen op dat moment.

We bieden brede uitdaging en plezier

Bij onze locaties en groepen is alles zó ingericht dat kinderen volop de ruimte hebben met spel, materialen en activiteiten. Materialen die nieuwsgierig maken, spelbetrokkenheid en plezier geven. Daar komt het nodige water, zand, pasta, klei, bouw materiaal, verf, gereedschap en zelfs dieren bij kijken! We zorgen voor een breed aanbod van diverse activiteiten op alle verschillende ontwikkelingsgebieden. Gericht op een individueel kind, (kleine) groepjes kinderen of juist met z'n allen.

Voorbeelden

- Met regelmaat organiseren we een activiteit voor de peuters in de hal of in de leegstaande ruimte in ons pand. We laten ze bijvoorbeeld spelen met de ballen uit een ballenbak en geven daarbij opdrachtjes. Gooi nu alle rode ballen in de doos, en dan alle groene ballen. Of we laten ze de ballen over de grond naar elkaar toe rollen.
- Er is veel materiaal op kinderhoogte beschikbaar, zodat kinderen zelfstandig kunnen kiezen waarmee ze spelen. Een bouwhoek, poppenhoek maar ook knutselmateriaal staat klaar om te pakken. Voor de peuters is er een peuter groepsruimte (Maan) die ingericht is voor deze leeftijd met diverse hoeken en knutselmateriaal. Hier spelen ze regelmatig in kleine groepjes.
- We bieden voor een klein groepje materiaal aan op een plek in de hal waar ze rustig kunnen spelen met bijvoorbeeld zand/watertafel en blokken. Alle kinderen kunnen aan de beurt komen als ze willen.
- We hebben een paar lage planken vrij gemaakt en daarop de puzzels gelegd. Kinderen kunnen nu zelf gemakkelijk de puzzels pakken waarmee ze willen spelen.
- We hebben onze ruimtes ingericht met veel speelhoeken. Dit maakt dat kinderen in kleine groepjes gaan spelen en zelf kunnen kiezen met welk materiaal ze graag spelen.
- We werken aan de hand van Puk thema's. Je kunt hierbij denken aan: lente, zomer, herfst en winter, kleur en vorm, emoties, vervoer, etc. We werken per thema gemiddeld vier tot zes weken. Bij het uitwerken van de thema's proberen we zoveel mogelijk aan te sluiten bij de beleving en de ervaring van de kinderen. We proberen uit te gaan van wat dit begrip betekent voor de kinderen. De activiteiten die worden aangeboden, materialen die in deze periode gebruikt worden en de inrichting van (sommige) hoeken hangen zoveel mogelijk samen met dit thema. Dit geeft een grotere samenhang in het aanbod en de mogelijkheid dieper op een thema in te gaan, kinderen meer ervaringen op te laten doen, meer ontdekmogelijkheden om de woordenschat van kinderen uit te breiden. Voor het hele jaar wordt er een opzet gemaakt van thema's die gedurende dat jaar aan de orde komen.

We bieden ritme en structuur

De vertrouwde gezichten van pedagogisch medewerkers en van de kinderen in de groep zijn een belangrijk houvast. Net als de eigen groepsruimte en een rustige inrichting. Duidelijkheid komt ook terug in het ritme en programma van de ochtend, middag of dag, een aantal algemene huisregels en afspraken. Ook eigen (groeps)rituelen dragen hier aan bij. Dit biedt jonge kinderen voorspelbaarheid en vertrouwen in het verloop van de dag. Bij de buitenschoolse opvang verspreiden de kinderen zich vaak over meerdere ruimtes. Ook hier heeft de middag een bepaalde indeling. Dit begint meestal met groente en fruit en een (gezamenlijk) drinkmoment.

Voorbeelden

- Voor de jongste kinderen sluiten we aan bij de voedings- en slaapmomenten die het kind ook thuis heeft.
- Elke ochtend eten we fruit in een kringetje aan tafel. We starten dit moment met het zingen van liedjes binnen het thema waar we mee bezig zijn. Veel kinderen kunnen al goed meezingen, andere kinderen luisteren goed en doen de bijbehorende gebaren na. Daarna starten we gezamenlijk met het eten van fruit.
- We starten met de broodmaaltijd altijd met iets hartigs, smeerkaas of smeerworst. De kinderen weten dit precies als ze hun keuze mogen opgeven.
- Als een kind jarig is, vieren we de verjaardag en we hebben daarbij een speciaal ritueel. We beginnen met een verjaardagsmuts, het kind mag in een stoeltje boven op tafel. We zingen de jarige toe en gebruiken daarbij muziekinstrumenten. Als laatste ontvangt de jarige een cadeautje. De kinderen kijken hier naar uit.
- We splitsen de groep regelmatig in kleine groepjes met begeleiding door de pedagogisch medewerkers. Eén van ons doet bijvoorbeeld een Puk activiteit terwijl de ander de overige kinderen begeleidt tijdens hun vrije spel.

We bevorderen positieve contacten tussen kinderen

Samen doen en samen spelen is leuk en ondersteunt de ontwikkeling. Ook botsen en voor jezelf opkomen horen daarbij. Kinderen leren van en met elkaar. We stimuleren onderling positief contact en samenspel. Waar nodig begeleiden we kinderen in het contact met anderen.

Voorbeelden

- Regelmatig organiseren we een activiteit voor de oudste peuters op ons kinderdagverblijf. We knutselen iets, spelen poppenkast, doen een balspel. Zo leren de kinderen uit verschillende groepen elkaar beter kennen en zullen ze elkaar buiten ook meer opzoeken.
- In de middag gaan we met de kinderen een bordspel doen en begeleiden we ze hierbij, bijvoorbeeld memory. Als we zien dat dit goed gaat, laten we ze het daarna zelfstandig spelen en begeleiden dit op afstand.
- We doen geregeld gezamenlijke activiteiten, met de hele groep of met een groepje kinderen. We stimuleren kinderen mee te doen aan deze gezamenlijke activiteiten. Kinderen spelen veel naast en met elkaar. Als kinderen langere tijd bij elkaar in de groep zitten en dus een band kunnen opbouwen, vindt er meer samenspel plaats. Grote kinderen zijn daarin het voorbeeld voor de jongere kinderen. Uit samenspel ontstaan vriendschappen. We stimuleren dit. We laten kinderen ontdekken wie ze leuk vinden en geven hen de kans om ook samen iets te doen. We vertellen ouders over de vriendschap, zodat kinderen misschien ook thuis eens met elkaar kunnen spelen.

We stimuleren kinderen respect te hebben voor anderen en hun omgeving

Al vanaf de jongste leeftijd is je kind een onderdeel van de groep. Daarbij horen bepaalde afspraken en vaste rituelen die ons met elkaar verbinden zoals het beginlied van de dag. Maar ook voel je je onderdeel van een groep als je inbreng er toe doet. Dit zit 'm, net als thuis, in 'gewone zaken'; samen de tafel dekken, even helpen bij de afwas (een fantastisch moment om met water te spelen), het ene spel opruimen voor je het volgende weer pakt, spelregels bij voetbal of het knutselmateriaal zelf schoonmaken. Jong geleerd...

Voorbeelden

- We vinden het belangrijk dat kinderen elkaar helpen. Bijvoorbeeld de oudste kinderen helpen de kleintjes met het geven van een stukje brood of de jas aandoen. Ook troosten ze elkaar als een ander kind pijn heeft. Ze gaan een kindje aaien of een hand reiken om te helpen op te staan. Wij zien dat en geven een complimentje.
- Een kind met een allergie mag bepaald eten niet en krijgt iets anders. Andere kinderen zijn hier nieuwsgierig naar en vragen waarom. Wij leggen dit uit, bijvoorbeeld: dit mag Renske niet, omdat ze anders buikpijn krijgt. Dit antwoord is duidelijk en naar tevredenheid, ze respecteren dat een kindje iets anders krijgt.
- Als een kind iets nog niet kan of bij sommige dingen een bepaalde begeleiding krijgt, valt dat de andere peuters vaak op. We benoemen dan altijd wat ze zien en we verklaren dit: “Lara vindt het soms nog lastig om..., daarom help ik even.” Of “Jens is nog wat kleiner, die gaat dat nog leren”. Door dit op een positieve manier te benoemen gaan de kinderen op een respectvolle manier naar elkaar kijken: “Kijk! Nu kan Lara het wel!”.

We werken samen met ouders en anderen uit de leefomgeving van de kinderen

Onze bijdrage aan de opvoeding en ontwikkeling van je kind staat niet op zichzelf. Eenkennigheid, zindelijk worden, veranderingen in het gezin; samen met jou als ouder stemmen we af hoe we je kind daarbij het beste kunnen begeleiden. Maar ook met scholen, sportverenigingen, de kinderboerderij in de wijk, bibliotheek om de hoek, voorlees opa's en -oma's hebben we contact. We willen een waardevolle omgeving creëren waarin elk kind de kans krijgt om zich positief te ontwikkelen en te zijn wie het is.

Voorbeelden

- Als we ons zorgen maken over een kind, maken we met de ouders een afspraak om de zorgen uit te spreken en met de ouders hierover te praten. Samen kijken we of we dezelfde dingen herkennen. We maken afspraken voor hoe we het verder samen kunnen en willen aanpakken en houden met de ouders hier contact over (evalueren).
- Thuis is het kind met de zindelijkheidstraining bezig. We gaan hier dan op het kinderdagverblijf ook mee verder en overleggen hierover met de ouders
- Een maal per jaar nodigen we de ouders van een kind uit voor een 10-minuten-gesprek. We praten dan over onze ervaringen met het kind en wisselen dit uit met de ouders. Dit doen we aan de hand van methode KIJK.
- Bij binnenkomst en vertrek is er ook altijd gelegenheid voor een korte overdracht.
- Ouders krijgen informatie over nieuwe thema's en hoe we hier invulling aangeven. We sturen regelmatig een foto van activiteiten door via het Ouderportaal.

VVE en samenwerking met ouders

Ouders spelen een belangrijke rol bij VVE. We vinden het belangrijk ouders te betrekken bij de ontwikkeling van hun kind en ze te ondersteunen bij dagelijkse opvoedingsvragen. We stimuleren ouders om ook thuis spelenderwijs aandacht te besteden aan waar hun kind bij de peutergroep of op het kinderdagverblijf mee bezig is.

Voorbeelden

- Tijdens het plaatsingsgesprek en in de kennismakingsperiode vragen we aan ouders wat hun opvoedingsgewoontes en vragen zijn, welk speelgoed in huis is, wat ouder en kind zoal samen doen en voor welke ouderactiviteiten de ouder belangstelling en tijd heeft. Op basis hiervan proberen we zo goed mogelijk tegemoet te komen aan de wensen en mogelijkheden van ouders.
- Bij de start en aan het einde van een dag(deel) is er gelegenheid tot uitwisseling over hoe het met kind gaat thuis en op de groep. Hiernaast kunnen we (kort) ingaan op opvoedingsvragen van ouders.
- Ouders die toestemming hebben gegeven voor het maken van foto's voor het ouderportaal krijgen regelmatig foto's toegestuurd van situaties op de groep waar hun kind op staat. Zo krijgen ouders een beeld van wat hun kind daar doet.
- De ouders van het kinderdagverblijf zijn vaak werkende ouders en hebben hierdoor minder tijd om mee te helpen op de groep met een activiteit. Om ze toch te betrekken bij onze thema's geven wij jaarlijks een themafeest. Ieder jaar is er weer een ander themafeest. Ouders mogen mee helpen met de voorbereidingen en zijn daarna ook welkom om mee te feesten.
- Bij elk thema krijgen ouders een thema-thuisboekje met een korte beschrijving van het thema en activiteiten. Ook staan er kleine ideeën in voor laagdrempelige activiteiten die

- ouders thuis met hun kind kunnen doen.
- Na iedere KIJKregistratie of bij zorg worden ouders uitgenodigd voor een gesprek met de mentor van het kind. Aan de orde komen hoe het kind in zijn vel zit op de groep en thuis en welke ontwikkeling het kind laat zien. Als hier aanleiding toe is, wordt ook besproken hoe de ontwikkeling extra ondersteund kan worden of eventuele andere stappen die gezet gaan worden. We vragen ouders om mee te denken hoe zij thuis kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van hun kind.
  - We vinden het belangrijk dat ouders weten aan welke ontwikkelingsdoel we werken. Dit bespreken we met ouders tijdens een oudergesprek. We stimuleren ouders om ook thuis op een speelse manier aan dit doel te werken. Hiervoor geven we suggesties.
  - Als een kind naar de basisschool gaat, vindt er een warme overdracht (plus) plaats. Ook de ouder is hierbij betrokken. Ouder en pedagogisch medewerker vullen een overdrachtsformulier in. Er is een (telefonisch) overdrachtsgesprek tussen de leerkracht van school en de pedagogisch medewerker (warme overdracht). Soms is ook de ouder bij het gesprek (warme overdracht plus).

VVE en samenwerking met de basisschool

We vinden een doorgaande lijn tussen peutergroep of kinderdagverblijf en school belangrijk. Dit vergemakkelijkt de overgang naar school en bevordert het schoolsucces.

Bij de Regenboog hebben we uitstroom naar diverse scholen. Het meest nabij is de St. Nicolaasschool. Hiermee hebben we vooral praktische afstemming en soms een uitwisseling over een thema. Met de andere scholen hebben we contact bij een overdracht van een kind.

Voorbeeld

- We werken met een gezamenlijk ontwikkeld instrument voor warme overdracht. In Nijmegen is dit 'Alle kinderen in beeld'. Doel is er samen voor te zorgen dat kinderen een zo goed mogelijk start maken op de basisschool. Informatie over kinderen van ouders en van pedagogisch medewerkers helpt de school om kinderen hierbij zo goed mogelijk te begeleiden.

We bewaken de fysieke veiligheid van je kind

We hebben veel aandacht voor bewegen, buiten zijn en gezonde voeding. We doen zoveel mogelijk om ernstige ongelukken te voorkomen. Onze ruimtes, afspraken en werkinstructies zijn hier op gericht. Maar we willen en kunnen kinderen niet overal tegen beschermen. Ontwikkelen betekent ook de wereld ontdekken, klimmen en springen! Leren door vallen en opstaan. Vieze kleren en kleine ongelukjes, zoals schrammen of builen horen hierbij.

Voorbeelden

- Een kind kan al snel zelf op de zitbank aan tafel klimmen. We leggen uit hoe zij dit het beste kunnen doen: eerst de handjes aan tafel, dan een voet op het plankje en hopla. Wij ondersteunen eerst nog met een hand onder de billen, dit is snel niet meer nodig.
- De baby's leggen we voor hun veiligheid in de grondbox. Als ze wat ouder zijn mogen ze in de groep rondkruipen en wordt hun wereld groter. We vragen dan de oudste kinderen goed op te letten in hun spel.
- Vierogenprincipe: dit principe betekent dat op elk moment de reële kans bestaat dat er een volwassene meekijkt of meeluistert met de beroepskracht. Dit houdt in dat we ervoor zorgen dat pedagogisch medewerkers in een groep altijd gezien of gehoord kunnen worden. Bij kinderdagverblijf De Regenboog zit glas in de tussendeuren tussen de groepen. De deuren naar de hal staan meestal open. Zo zorgen we ervoor dat er in alle groepen naar binnen kan worden gekeken. We horen ook veel van wat er op de andere groepen gebeurt. Pedagogisch medewerkers staan zoveel mogelijk met z'n tweeën op de groep of bijvoorbeeld met een stagiaire. Staat een pedagogisch medewerker wel alleen op de groep, bijvoorbeeld tijdens de pauze, dan zetten we de binnendeuren open. In de slaapkamers staat altijd de babyfoon aan, zodat er meegeluisterd wordt. In het team besteden we regelmatig aandacht aan het geven van feedback op elkaars gedrag naar kinderen. Op het moment dat tijdens het eerste of laatste half uur een pedagogisch medewerker alleen op de groep staat, wordt het vierogenprincipe geborgd doordat er regelmatig ouders binnen lopen. Ook is het mogelijk dat een pedagogisch medewerker die elders in het pand werkt binnen loopt op onregelmatige tijden.
- Achterwacht: In situaties dat er bij de (peuter)groep heel weinig kinderen aanwezig zijn en één pedagogisch medewerker volstaat, is altijd een tweede volwassene bereikbaar. Binnen ons kindercentrum zijn altijd meerdere groepen gelijktijdig geopend, zodat er altijd meerdere pedagogisch medewerkers aanwezig zijn. Tijdens het eerste halfuur, van 7.30 tot 8.00 uur, is niet alleen het kinderdagverblijf geopend, maar ook de voorschoolse opvang. Daardoor zijn er altijd minimaal twee pedagogisch medewerkers in huis. Afsgesproken is dat zij in geval van nood op elkaar kunnen terugvallen. Aan het eind van de dag is zowel de bso als het kinderdagverblijf geopend en zijn er minimaal twee pedagogisch medewerkers in huis.